

V. PROGRAM

KADA ĆE DARUVAR DOBITI NOVU MONOGRAFIJU?

Jedan prijedlog za pisanje monografije grada

Ove godine navršava se punih deset godina otkada je pod istim naslovom bio objavljen jedan prilog u *Vrelima*, glasilu Ogranka Matice hrvatske Daruvar za znanost, kulturu i umjetnost. Tada sam u uvodnom dijelu napisao da smo zakoračili u 21. stoljeće i da Daruvar još nema jednu cjelovitu monografiju u kojoj bi se mogli pronaći osnovni podaci o svim segmentima života na ovim prostorima, od najstarijih vremena do danas. Stoga smo se tada morali, pa i danas se moramo zadovoljavati monografijom *Daruvar* iz 1975. godine u kojoj je na najbolji način prikazan cjelovit prikaz Daruvara i njegove okolice. Unatoč njezinim mnogim nedostacima, ipak se mora priznati da ovu monografiju u izdanju Turističkog društva Daruvar nije dosad svojim pisanim sadržajem nadmašila nijedna kasnija monografija.

Svi su kasniji radovi više težili za slikovnim prikazima, što je zasigurno obogatilo dio naših spoznaja, ali su izostavljeni tekstualni sadržaji pa je do danas daruvarska prošlost ostala osakaćena, pogotovo ova novija, počevši od sredine 19. stoljeća do današnjih dana. Po tome uvelike zaostajemo za Pakracom koji ima dvije solidne monografije, izdaje i *Zbornik* Povijesnog društva Pakrac-Lipik, imaju i svoje novine u kojima se također mogu objavljivati, uz dnevna zbivanja, i razni prigodni povjesni sadržaji. Ne treba zaboraviti da će i danas zabilježeni dnevni događaji jednog dana poslužiti nekim budućim istraživačima da ih i povjesno obrade te da postanu dio zavičajne povijesti. Svega ovoga Daruvar nema, ima samo kadrove koji pišu u sredinama u kojima postoji interes da zabilježe vlastitu povijest. Očito je daruvarski problem o nedovoljnoj brizi daruvarskih čelnih ljudi u rješavanju tog pitanja ostao do današnjih dana.

Prije deset godina ukazao sam na to koje su vrijednosti monografija, ali očito mnogi nisu čitali moje poruke ili su zaboravili ono što je tu bilo napisano. Ja ni nakon deset godina nisam promijenio svoje mišljenje te i dalje smatram da pisani zapisi nadžive one materijalne spomenike jer njih jedna generacija podiže, a druga ih uklanja. Jednako se događa s promjenama naziva ulica. Jedino napisana djela nadžive materijalne spomenike, ona su ta koja prenose važne događaje na mlade naraštaje i daje im se mogućnost da sami sude o vremenu u kojem su živjeli njihovi preci. Ujedno oni koji su svojim radom zadužili neku sredinu, u takvim knjigama su zabilježeni, dok će oni koji su davali prednost svojim interesima, zavičajna povijest sigurno prešutjeti, oni će pasti u zaborav.

Navodim novi, nešto izmijenjen planirani sadržaj daruvarske monografije, u nadi da će ovaj put pasti na plodno tlo.

SADRŽAJ:

MONOGRAFIJA GRADA DARUVARA

I. IME, PROSTORNI OBUHVAT I TERITORIJALNO USTROJSTVO PODRUČJA GRADA DARUVARA

II. GEOGRAFSKI POLOŽAJ

Smještaj ili prostorna lokacija

Prometno-geografski položaj

Regionalno-geografski položaj

III. PRIRODNA OSNOVA

1. Geološki sastav i građa

2. Reljef

3. Klima

4. Pedološki pokrov

5. Biljni pokrivač

6. Životinjski svijet

7. Hidrografska obilježja

IV. POVJESNI RAZVOJ

Prapovijest

Stari vijek

Rani i razvijeni srednji vijek
Razdoblje Osmanskog Carstva
Novi vijek od kraja 17. stoljeća do 1918. godine
Razdoblje između dvaju svjetskih ratova
Drugi svjetski rat
Socijalističko razdoblje (1945. – 1990.)
Daruvar u Domovinskom ratu
Suvremeno doba

V. DEMOGRAFSKA OBILJEŽJA

1. Razvoj naseljenosti u Daruvarskom kraju
2. Dinamika stanovništva
 - 2.1. Prirodno kretanje
 - 2.2. Prostorna pokretljivost stanovništva – migracije
 - 2.3. Ukupno (opće) kretanje stanovništva
3. Sastav stanovništva 2011. godine
 - 3.1. Biološki (dobno-spolni) sastav
 - 3.2. Ekonomski sastav
 - 3.3. Narodnosni sastav
 - 3.4. Kulturno-religijski sastav

VI. GOSPODARSTVO

Djelatnosti primarnog sektora

Poljoprivreda

Šumarstvo

Lovstvo

Ribarstvo

Djelatnosti sekundarnog sektora

Industrija

Građevinarstvo

Obrt

Djelatnosti tercijarnog sektora

Promet
Trgovina
Ugostiteljstvo
Turizam
Novčarstvo
Djelatnosti kvartarnog sektora
 Obrazovanje
 Kultura i izdavaštvo
 Šport
 Zdravstvo
 Socijalna skrb
 Vjerski život

VII. OKOLIŠ DARUVARSKOGA KRAJA

VIII. NASELJA

Daruvarska naselja i njegovo stanovništvo 2011. godine
Nodalno-funkcionalna organizacija
Daruvar – etape demografsko-prostornog razvoja i suvremeni zoning grada
Ostala naselja Daruvarskoga kraja
Preobrazba naselja pod utjecajem urbanizacije

IX. BAŠTINA DARUVARSKOGA KRAJA

Prirodno nasljeđe
Tradicijska kultura
Kulturno-povijesni spomenici

X. ZNAMENITI DARUVARČANI

Vjenceslav Herout